

# BRANDVEILIGHEID IN EN ROND SCHOLEN

door het CCV  
Utrecht, september 2009

# INHOUDSOPGAVE

brandveiligheid in en rond  
scholen  
pagina 2/15

<b>1. DE BRANDVEILIGHEID VAN SCHOLEN</b>	<b>3</b>
1.1 Het gevaar van brand	3
1.2 Wat is brandveiligheid?	3
1.3 Nieuwe visie op brandveiligheid	3
1.4 Brandstatistiek scholen	4
1.5 Brandstichting en vandalisme	5
1.6 De regelgeving van de overheid	5
<b>2. WAT KAN EEN SCHOOL DOEN AAN BRANDVEILIGHEID?</b>	<b>7</b>
2.1 De aanpak 'veilig rond en in school' (VRIS) en brandveiligheid	7
2.2 Afspraken tussen gebruiker en beheerder	7
2.3 Preventieve maatregelen en middelen	8
2.4 Afspraken, onderhoud en controle	9
2.5 Gedragsregels voor brandveiligheid	9
2.6 Preventie tijdens 'feest'dagen	9
2.7 Wat te doen bij brand?	10
2.8 Kennis over brand en brandveiligheid	10
2.9 Periodieke scan brandveiligheid	10
<b>3. MEER INFORMATIE</b>	<b>11</b>
BIJLAGE 1 Preventieonderwerpen in het Gebruiksbesluit	13
BIJLAGE 2 (Brand)veilig de (grote) vakantie door en het jaar uit	14

# 1. DE BRANDVEILIGHEID VAN SCHOLEN

## 1.1 HET GEVAAR VAN BRAND

Bij een brand ontstaan hitte en rook. Vooral de rook vormt de grootste bedreiging voor mensen, want deze bestaat uit giftige en agressieve verbrandingsgassen. De samenstelling verschilt, maar het zeer giftige koolmonoxide vormt bijna altijd een hoofdbestanddeel.

De hitte laat de brand in omvang toenemen. De hitte, en ook wel de rook, vormen zo een ernstige bedreiging voor de gebouwen, de inhoud en de continuïteit van een school. Brandpreventie omvat alle te treffen maatregelen die het ontstaan van brand voorkomen en de gevolgen beperken.

## 1.2 WAT IS BRANDVEILIGHEID?

Brandveiligheid is: geen slachtoffers, geen schade.

Om slachtoffers te voorkomen is het bij brand belangrijk om zo snel mogelijk het gebouw te verlaten en om direct de brandweer te waarschuwen. Degene die de brand ontdekt, kan deze zelf blussen als het om een heel klein brandje gaat. De rest is voor de vakmensen van de brandweer.

In ieder gebouw moeten preventieve maatregelen zorgen dat de brandveiligheid is gewaarborgd. Welke maatregelen nodig zijn, hangt sterk af van de omvang van het gebouw en de mensen die er gebruik van maken. Dat ligt voor de hand: een groot gebouw met veel mensen die al dan niet zelfredzaam zijn, vergt veel meer preventieve maatregelen dan een klein gebouw met weinig mensen. De (brandveiligheids)regelgeving van de overheid houdt daar rekening mee. De gestelde eisen bevatten een combinatie van bouwkundige, installatietechnische en organisatorische maatregelen. Er zijn eisen voor:

- de bouwmaterialen en constructies,
- brandbeveiligingssystemen,
- (brand)veilig gebruik van het gebouw,
- ontruiming bij brand, en voor
- het onderhoud van de technische zaken.

De overheid benadrukt dat de eisen gericht zijn op een minimumniveau van brandveiligheid.

## 1.3 NIEUWE VISIE OP BRANDVEILIGHEID

Uit onderzoek na fatale branden zoals in Enschede, Volendam en Schiphol, is duidelijke geworden dat vele burgers 'brandveiligheid' zien als een primaire verantwoordelijkheid van de overheid. Daardoor houden ze te weinig rekening met risico's, ondanks dat ze wellicht wel voldoen aan de regels. Een van de oorzaken van deze misvatting komt door een gebrek aan kennis bij de betrokkenen.

Daarom wil de overheid de brandveiligheid verbeteren door:

- het verhogen van het veiligheidsbewustzijn,

- een meer integrale benadering van de risico's, en
- een eenduidige verantwoordelijkheidsverdeling.

De te treffen maatregelen voor meer brandveiligheid zijn verwoord in de *Nieuwe Visie op Brandveiligheid*, die ook van scholen een andere manier van denken en doen vraagt.

De *Nieuwe Visie op Brandveiligheid* vraagt van scholen dat ze:

- beseffen dat de verantwoordelijkheid voor de brandveiligheid primair bij de school zelf ligt;
- meer kennis opdoen over brandveiligheid;
- zich verdiepen in de risico's van brand in de eigen school, en
- afdoende maatregelen treffen.

De risicobenadering vergt van scholen dat ze nagaan:

- welke (brand)risico's er zijn,
- welke maatregelen daartegen het meest geschikt zijn,
- welke restrisico's overblijven en om minimalisering vragen.

#### 1.4 BRANDSTATISTIEK SCHOLEN

Volgens de [Brandweerstatistiek 2007 van het CBS](#) hebben er in 2007 - net als in het jaar daarvoor - ongeveer 300 branden plaatsgevonden in onderwijsgebouwen, waarvan 100 branden in basisscholen en 100 in gebouwen van het voortgezet onderwijs. Dodelijke slachtoffers waren er - net als in voorgaande jaren - niet. De financiële schade werd geraamd op 24 miljoen euro, waarvan circa 14 miljoen euro voor het basisonderwijs, 6 miljoen euro voor het voortgezet onderwijs en 4 miljoen voor de overige onderwijsinstellingen.

De vermoedelijke brandoorzaken waren:

1. Brandstichting/spelen met vuur	26%
2. Defect/verkeerd gebruik apparaat	17%
3. Brandgevaarlijke werkzaamheden	4%
4. Overige oorzaken	23%
5. Onbekend	30%

Opvallend is het hoge percentage voor 'brandstichting/spelen met vuur', dat ongeveer twee keer zo hoog is als bij woningen. Veel branden in scholen worden aangestoken en dat gebeurt meestal buiten de schooluren. Dat is de belangrijkste reden dat er door branden in scholen - gelukkig - nauwelijks gewonden en geen dodelijke slachtoffers zijn te betreuren. Dit vormt echter geen garantie voor de toekomst. Juist het grote aantal mensen in scholen maakt dat een onverwachte brand in potentie veel slachtoffers zou kunnen maken. Met dit risico moeten zowel medewerkers als leerlingen altijd rekening houden.

Uitgaande van het aantal gebouwen per categorie, kan gesteld worden dat de kans op brand in onderwijsgebouwen ongeveer 50 keer groter is dan de kans op brand in woningen.

De kans op brand in scholen voor voortgezet onderwijs is ongeveer 10 keer groter dan de kans op brand in basisscholen.

Uit het lijstje met brandoorzaken blijkt dat circa driekwart van alle branden in scholen ontstaan door mensen. Veelal omdat deze mensen onwetend, onachtzaam en/of onoplettend zijn (de drie o's). Denk aan het achteloos weggooiën van een brandende peuk of het stunten met vuurwerk. In een school met veel mensen kan zulk risicovol gedrag leiden tot veel slachtoffers. Juist de onwetendheid, onachtzaamheid en onoplettendheid van een school vol mensen, vergt meer risicobewustzijn en meer kennis.

#### 1.5 BRANDSTICHTING EN VANDALISME

Het grote aantal brandstichtingen, meestal buiten schooltijd door jongeren veroorzaakt, geeft aan dat het terugdringen van deze brandoorzaak om een brede aanpak vraagt. Opmerkelijk is dat door het grote aantal brandstichtingen tijdens de jaarwisseling 2007/2008 veel scholen zich in 2008 hebben ingezet om herhaling te voorkomen. En met succes: eind 2008 hebben zich nauwelijks schoolbranden voorgedaan. Dit resultaat is bereikt door een gevarieerd scala aan maatregelen, zoals een hekwerk om de school, camera's, alarmsystemen, afspraken met de buurt en nachtelijke surveillance door medewerkers.

Brand voorkomen gaat dus verder dan brandpreventie: ook de sociale veiligheid en inbraakpreventie spelen een rol.

#### 1.6 DE REGELGEVING VAN DE OVERHEID

Voor het in gebruik nemen van het schoolgebouw moet de directie van een school nagaan of het gebouw brandveilig is. De brandveiligheid wordt bepaald door:

- a. de brandveiligheid van het pand op zich én
- b. de manier waarop dat gebouw wordt gebruikt.

Bijvoorbeeld: naast dat er geschikte vluchtroutes moeten zijn, moeten deze ook bruikbaar zijn en niet worden geblokkeerd. De tweedeling in gebouw en gebruik is terug te vinden in de regelgeving:

- in het Bouwbesluit voor het bouwen van gebouwen;
- in het Gebruiksbesluit voor het (brandveilig) gebruiken van panden.

In het Gebruiksbesluit staan de wettelijke verplichtingen die aan elke gebruiker van een gebouw zijn opgelegd, ook waar het gaat om brandveiligheid. In het Gebruiksbesluit worden eisen gesteld aan bouwkundige zaken, installaties, en inrichting en gebruik. Om een indruk te geven van waar het bij het Gebruiksbesluit om gaat, zijn de daarin genoemde preventieonderwerpen beknopt weergegeven in Bijlage 1.

De gebruiker moet bij de gemeente het gebruik melden voordat hij het gebouw in gebruik neemt (Gebruiksmelding). Scholen voor voortgezet onderwijs kunnen bij de ingebruikname volstaan met deze Gebruiksmelding aan de gemeente. Het basisonderwijs moet een Gebruiksvergunning aanvragen bij de gemeente. In de praktijk is het effect van Gebruiksvergunning of gebruiksmelding hetzelfde. In beide gevallen kunnen nadere eisen worden gesteld door de gemeente. Het verschil tussen gebruiksmelding en gebruikvergunning en wat wanneer van toepassing is, staat duidelijk

omschreven op Overheid.nl in het dossier [gebruiksmelding](#) en het dossier [gebruiksvergunning](#). Hier zijn ook de formulieren te downloaden om de melding/aanvraag bij de gemeente te doen.

De Gebruiksmelding voorziet niet altijd in een controle door de brandweer. De gebruiker kan regelmatig zelf controles houden en de resultaten bij te houden in een logboek. Als de gebruiker echter wil weten of de brandveiligheid is gewaarborgd, kan een externe deskundige deze het beste beoordelen. Periodieke herhaling van de controle is aan te bevelen, omdat er sprake kan zijn van wijzigingen in het gebruik en gebouw. Of, wanneer en hoe vaak er daarna controle plaatsvindt door de Brandweer, is onder meer afhankelijk van het gemeentelijke beleid. Voor scholen is het daarom van belang om zelf te zorgen dat de brandveiligheid in stand blijft.

## 2. WAT KAN EEN SCHOOL DOEN AAN BRANDVEILIGHEID?

### 2.1 DE AANPAK 'VEILIG ROND EN IN SCHOOL' (VRIS) EN BRANDVEILIGHEID

In dit dossier Brand staan diverse preventiemaatregelen en aanvullende informatie om scholen bewuster te maken van de risico's op brand en daarmee de brandveiligheid te vergroten. Dit dossier past binnen de aanpak Veilig Rond en In School (VRIS), maar is ook geschikt voor scholen die niet volgens deze aanpak werken. In het najaar 2009 neemt het CCV de aanpak VRIS in beheer. Dan wordt ook het handboek van de aanpak via de website beschikbaar gesteld.

De aanpak VRIS is een stappenplan waarmee scholen op eenvoudige wijze gestructureerd kunnen werken aan veiligheid. Na het doorlopen van de stappen uit het handboek VRIS kan een school een certificaat aanvragen. Een school kan het certificaat behalen door samen met gemeente, politie en andere relevante partijen een aantal maatregelen te treffen om de veiligheid op de school structureel op een hoger plan te brengen. Samenwerking binnen de veiligheidscyclus vormt de basis van de aanpak VRIS. De integrale aanpak van dit procesinstrument maakt duidelijk hoe scholen met hun samenwerkingspartners de sociale en fysieke veiligheid kunnen borgen en verbeteren.

### 2.2 AFSPRAKEN TUSSEN GEBRUIKER EN BEHEERDER

De gebruiker en beheerder van een gebouw hebben verschillende taken en verantwoordelijkheden. De rol van gebruiker en beheerder is bij de schoolgebouwen veelal ondergebracht in één functie / functionaris, t.w. de schoolleiding. Echter blijft het schoolbestuur altijd eindverantwoordelijk voor het uitvoeren van het veiligheidsbeleid.

Achtergrond hiervan is dat het schoolbestuur juridisch eigenaar is van het schoolgebouw en als juridisch eigenaar aansprakelijk is voor de brandveiligheid van het schoolgebouw. Gemeenten hebben in principe uitsluitend een zorgplicht voor de voorzieningen onderwijshuisvesting. Deze zorgplicht betekent dat de gemeente de investering in (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding bekostigt van een schoolgebouw dat door het schoolbestuur, als bouwheer, wordt ontworpen en gerealiseerd. Onderdeel van de zorgplicht is ook dat de gemeente verantwoordelijk is voor het afsluiten van een verzekering voor het schoolgebouw (= de opstal) en de inboedel. Het schoolbestuur is zelf verantwoordelijk voor het ontwikkelen en gebruiken van een schoolgebouw dat voldoet aan de brandveiligheidseisen uit het Bouwbesluit en het Gebruiksbesluit.

Er moeten rond het gebruik en beheer afspraken gemaakt worden over maatregelen om de brandveiligheid te bevorderen. De binnen de school aangewezen verantwoordelijke voor de brandveiligheid moet op de hoogte zijn van het Gebruiksbesluit, maar ook van het Bouwbesluit om voldoende kennis te hebben van de brandveiligheidsvoorzieningen die hij gebruikt. Zo bevat het Gebruiksbesluit bepalingen over aanleg en onderhoud van brandbeveiligingsinstallaties, die voor zowel voor het beheer als voor het gebruik van belang zijn.

Een aantal belangrijke suggesties voor de gebruiker/beheerder:

- onderzoek of het gebouw voldoet aan de eisen in het Bouwbesluit;
- loop de geldende gebruikseisen uit het Gebruiksbesluit na;
- onderzoek of er sprake is van speciale risico's, die om aanvullende maatregelen vragen. Bij de risico-inventarisatie kan het gaan om:
  - de aard en omvang van het gebouw;
  - het aantal leerlingen;
  - bijzondere activiteiten en afdelingen;
  - de omgeving;
  - inventarisatie van de kennis die de medewerkers en leerlingen hebben over brand: onwetendheid, onachtzaamheid of onoplettendheid vergroten immers het risico.
- maak afspraken over taakverdeling en verdeling van verantwoordelijkheden;
- houd samen de aandacht voor brandveiligheid levend;
- controleer regelmatig of de bestaande maatregelen nog voldoen. Dit kan bevestigen dat de school ook na verloop van tijd nog steeds brandveilig is.

### 2.3 PREVENTIEVE MAATREGELEN EN MIDDELEN

Bij inventarisatie en beoordeling van de risico's gaat het primair om de risico's voor mensen. Een brand kan echter ook andere gevolgen hebben, zoals een (langdurige) schoolonderbreking, het verlies van computersystemen en andere eigendommen van de school en de mensen die er werken en leren. De school doet er goed aan om dit aspect in de risico-inventarisatie mee te nemen en hierover duidelijke standpunten te formuleren.

Bij de beveiliging zijn soms al met eenvoudige middelen belangrijke verbeteringen te bereiken, waardoor belangrijke zaken bij een brand niet verloren gaan. Zo zijn er vrij eenvoudige maatregelen die een school kan vastleggen om brand(stichting) en de gevolgen daarvan te voorkomen. Hierbij een aantal voorbeelden:

- Minimaal één keer per jaar organiseert de school een ontruimingsoefening met leerlingen en personeel.
- Brand- en ontruimingsinstructies hangen op goed zichtbare plaatsen en minimaal in iedere ruimte/ lokaal, in de personeelskamer en in de pauzeruimte(n).
- Loopinstructies zijn met lichtgevende verf op de vloer aangebracht, zodat het bij een ontruiming duidelijk is waar mensen heen moeten lopen.
- De school spreekt af wie aan het eind van de dag een sluitronde maakt, waarin wordt gecontroleerd op brandpreventie.
- Brandbare goederen staan nooit in technische ruimten opgeslagen.
- Afvalcontainers op het schoolterrein zijn van metaal, staan niet tegen of nabij de gevels en gaan op slot.
- Binnen een strook van 10 meter vanaf de gevel staan geen spullen (dus ook geen afvalcontainers) die in brand gestoken kunnen worden.
- Delen van het schoolterrein die in het zicht (kunnen) liggen van de omgeving zijn verlicht. Dat zicht wordt niet belemmerd door beplanting en dergelijke. Delen van het schoolterrein die niet in het zicht liggen vanuit de omgeving zijn buiten

schooltijd afgesloten met een hek of een andere afscheiding met een hoogte van ten minste 1,8 meter.

- Wanneer een gebouw door middel van brand- en/of rookscheidingen is verdeeld in compartimenten en deze zijn voorzien van zelfsluitende deuren, moeten deze deuren gesloten zijn. Als het wenselijk is de deuren om praktische redenen in geopende stand vast te zetten, dan kunnen er kleefmagneten aangebracht worden die bij een brandalarm door de brandmeldinstallatie spanningsloos worden gemaakt zodat deze automatisch sluiten.
- Het schoolgebouw heeft een automatische ontruimings- en brandmeldinstallatie (aangelegd door een bedrijf dat is gecertificeerd op grond van de CCV-Regeling Brandmeldinstallaties).

#### 2.4 AFSPRAKEN, ONDERHOUD EN CONTROLE

Het schoolbestuur maakt afspraken over de verdeling van taken en verantwoordelijkheden waar het gaat om preventieve maatregelen. Door deze in een overeenkomst vast te leggen, worden misverstanden voorkomen. De afspraken gaan over:

- onderhoud van bouwkundige- en technische brandveiligheidsvoorzieningen. Uitgevoerd onderhoud moet in een logboek worden vastgelegd;
- periodieke controle op gebreken en vernielingen in en om de school;
- bruikbaarheid van de vluchtroutes controleren op blokkades door opslag, gebreken, verlichting en dergelijke;
- controleren of de afgesproken procedures werken.

Daarna is het belangrijk dat er op gezette tijden nagegaan wordt of de gemaakte afspraken nakomen of dat aanpassing ervan nodig is.

#### 2.5 GEDRAGSREGELS VOOR BRANDVEILIGHEID

Naast regels en procedures kan de school gedragsregels opstellen om brand te voorkomen. Enkele voorbeelden:

- roken is verboden
- vuurwerk afsteken is verboden, net als andere brandgevaarlijke handelingen
- brandgevaarlijke werkzaamheden worden alleen volgens procedures uitgevoerd (hierbij gebruik maken van het Formulier Brandgevaarlijke Werkzaamheden van CED Preventie, te vinden onder publicaties)

Het is goed om dergelijke gedragsregels vast te leggen. Omdat er zich ook onverwachte situaties kunnen voordoen waarvoor geen regels zijn opgesteld, kan kennis over brand en brandveiligheid bijdragen aan de juiste reacties: wees voorbereid op het onverwachte.

#### 2.6 PREVENTIE TIJDENS 'FEEST'DAGEN

Soms wijkt het schoolprogramma af van de dagelijkse gang van zaken op school, zoals bij feesten, voorstellingen, sportdagen, projectweken en eindexamens. Het kan sommigen op bijzondere ideeën brengen, die (onverwacht) brandgevaar met zich meebrengen.

Opmerkelijke voorbeelden zijn:

- brandgevaarlijke versiering zoals slingers, werkjes en tekeningen aan plafonds en wanden,
- onschuldig geacht vuurwerk zoals sterretjes afsteken in het schoolgebouw,
- kaarsen en waxinelichtjes branden tijdens vieringen,
- grote lappen plastic, doeken of papier ter versiering tijdens bijzondere evenementen, zoals tijdens optredens van bands, musicals, theateropvoeringen, themaweken et cetera,
- het uitrollen van rollen toiletpapier als ludieke actie,
- en het afsluiten van vluchtdeuren om te voorkomen dat mensen bijvoorbeeld tijdens schoolfeesten via andere wegen als de voordeur binnenkomen.

Met voldoende kennis over brand en brandveiligheid ziet de directie tijdig in dat zulke acties te veel risico's met zich meebrengen.

Rond de jaarwisseling zijn vooral jongeren uitgebreid met vuurwerk bezig. Om schoolbranden te voorkomen zijn extra maatregelen, zoals surveillances, noodzakelijk.

#### 2.7 WAT TE DOEN BIJ BRAND?

Iedere werkgever in Nederland is verplicht goed voorbereid te zijn op ongevallen, brand en ontruiming. Dit geldt ook voor een school. De werkgever moet zich laten ondersteunen door deskundige BHV'ers. Dit staat in de Arbowet, artikel 3-1e en 15. BHV'ers hebben tijdens een opleiding primaire handelingen geleerd, zoals levensreddend handelen, brandbestrijding, hoe te alarmeren en te ontruimen. Tot de BHV-werkzaamheden behoort ook het uitwerken van een alarmeringsprocedure en een ontruimingsplan. Het is raadzaam om op gezette tijden een ontruiming te oefenen.

#### 2.8 KENNIS OVER BRAND EN BRANDVEILIGHEID

Voor zowel medewerkers als leerlingen is het nuttig, zo niet noodzakelijk, om het nodige van brandveiligheid te weten. Die kennis draagt bij als de gebruiker een risicoanalyse maakt en preventieve maatregelen selecteert en uitvoert. Ook komt die kennis van pas als zich onverwachte brandrisico's voordoen. De gebruiker komt tot een snellere herkenning van brandgevaarlijke situaties en de juiste kennis zorgt ervoor dat mensen sneller de juiste maatregelen treffen. In veel gemeenten geeft de brandweer voorlichting over brand en brandveiligheid op scholen, voor zowel leraren, directie als leerlingen. In hoofdstuk 3 staan verwijzingen naar meer informatiebronnen.

#### 2.9 PERIODIEKE SCAN BRANDVEILIGHEID

Bij veel gebruikers blijft de behoefte bestaan om de mate van brandveiligheid bevestigd te krijgen: het is het bewijs dat de school werkelijk voldoet aan alle brandveiligheidseisen. De brandweer is daarvoor een belangrijke partner. Omdat de brandweer ook rekening moet houden met andere prioriteiten is deze niet altijd beschikbaar en komt deze niet in alle gevallen controleren. Bij de brandveiligheid van een school is er ook vaak behoefte aan een beoordeling van specifieke omstandigheden. Externe adviseurs kunnen adviseren hoe de beveiliging is af te stemmen op specifieke risico's.

### 3. MEER INFORMATIE

De kennisuitwisseling over brand(veiligheid) is (nog) beperkt. Dat komt ook omdat het onderwijs over brandveiligheid nog in de kinderschoenen staat. Lange tijd is er bij de universitaire opleiding Bouwkunde nauwelijks aandacht aan brandveiligheid besteed. Verschillende rampen, waaronder de brand in het gebouw van de afdeling Bouwkunde van de TU Delft, hebben het onderwerp inmiddels meer op de kaart gezet. In het kader van het Actieprogramma Brandveiligheid zijn verschillende ontwikkelingen in gang gezet, zoals:

- de introductie van een lectoraat Brandveiligheid aan de Saxion Hogeschool Enschede,
- de ontwikkeling van opleidingspakketten 'brandveiligheid' voor hbo-instellingen,
- het opzetten van een Kenniscentrum Praktijktoepping Brandveiligheidsvoorschriften, en
- de website [www.allesoverbrandveiligheid.nl](http://www.allesoverbrandveiligheid.nl).

Informatie over brand en brandveiligheid is te vinden op onderstaande websites:

[www.vrom.nl](http://www.vrom.nl)

Op [www.vrom.nl](http://www.vrom.nl)/gebruiksbesluit staan een Helpdesk Bouwregelgeving, hulpmiddelen en het gebruiksmeldingsformulier voor scholen voor voortgezet onderwijs.

Ook zijn diverse brochures en infobladen te downloaden, zoals de brochure 'QuickWins brand- en vluchtveiligheid Zorginstellingen', waarin ook voor scholen nuttige informatie staat. De uitgave Brandveiligheid, Gebruiksmelding en Gebruiksvergunning, leidt scholen door de vereiste vergunnings-of meldingsprocedure.

Een checklist om na te gaan of een gebouw aan alle eisen van het Gebruiksbesluit voldoet, is in ontwikkeling.

[www.veiligheid.nl](http://www.veiligheid.nl)

Dit is de website van de Stichting Consument & Veiligheid met informatie over onder andere brandveiligheid.

[www.brandweer.nl](http://www.brandweer.nl)

Website van de brandweer met informatie over brand en brandveiligheid.

[www.nifv.nl](http://www.nifv.nl)

In de webwinkel van het Nederlands Instituut voor Fysieke Veiligheid is voorlichtingsmateriaal over brandpreventie verkrijgbaar.

Via 'Infopunt Veiligheid' is heel veel informatie te vinden. Zoals de website het stelt: 'Infopunt Veiligheid' is een verbindingspunt, de brug tussen beroepsoefenaars fysieke veiligheid aan de ene kant en de vakspecialisten aan de andere kant. Het infopunt wijst daarnaast de weg naar andere instanties en bronnen om de vragensteller te helpen bij zijn vragen.'

[www.allesoverbrandveiligheid.nl](http://www.allesoverbrandveiligheid.nl)

Nieuwe website waarop alles te vinden is over de brandveiligheid van een gebouw, in de verschillende fases: initiatiefase, ontwerpfase, realisatiefase en gebruiksfase. De website is bedoeld voor alle betrokkenen, zoals de opdrachtgever en eigenaar van een

gebouw, de ontwerper, brandveiligheidsadviseur, de beheerder en de gebruiker. Ook het Kenniscentrum Praktijktoepassing Brandveiligheidsregelgeving is via deze site te vinden.

[www.bouwbesluitonline.nl](http://www.bouwbesluitonline.nl)

Rechtstreekse toegang tot het Bouwbesluit; met zoekfunctie.

[www.arboportaal.nl](http://www.arboportaal.nl)

Website van het ministerie van SZW met informatie over BHV, brandpreventie, et cetera.

[www.arbo-vo.nl](http://www.arbo-vo.nl)

Deze site is speciaal gericht op het voorgezet onderwijs met onder meer informatie over het opzetten van de BHV en informatie over het uitwerken van een calamiteiten- en ontruimingsplan.

## BIJLAGE 1 PREVENTIEONDERWERPEN IN HET GEBRUIKSBSLUIT

Hier volgt een beknopt overzicht van de onderwerpen waaraan het Gebruiksbesluit eisen stelt. Er is hierbij een onderscheid gemaakt in drie gebieden: bouwkundige zaken, installaties, en inrichting en gebruik.

### *Bouwkundige zaken*

- deuren, ramen en luiken met een brandwerende functie, deze mogen niet open blijven staan
- doorvoeren door brandwerende scheidingen
- aanvullende behandeling van constructieonderdelen, zoals brandwerend coaten
- deuren in vluchtroutes
- bereikbaarheid voor brandweer inclusief een brandweeringang
- verduisterde ruimten voorzien van verlichting die oriëntatie mogelijk maakt

### *Installaties*

- toestellen en installaties, deze mogen geen gevaar voor brand opleveren
- brandmeldinstallatie
- ontruimingsalarm en -plan bij brandmeldinstallatie
- vluchtrouteaanduiding
- noodverlichtingsinstallatie
- rookbeheersingssysteem
- brandslanghaspel en pompinstallatie
- blusmiddelen + aanduiding
- automatische brandblusinstallatie
- brandweerlift
- blusleiding en pompinstallatie
- brandkraan en bluswaterwinplaats

### *Inrichting en gebruik*

- verbod op roken en open vuur, waarbij plaatsen en handelingen gespecificeerd worden
- aankleding in besloten ruimte, gordijnen, vitrages, slingers en dergelijke mogen geen brandgevaar opleveren
- brandveiligheid van stands, kramen, schappen, podia et cetera, inclusief de gangpaden en uitgangen voor ruimten met stands, kramen
- opslag van brandgevaarlijke stoffen binnen
  - niet meer dan .. en deugdelijk verpakt
  - met gevaarsaanduiding
- opslag van brandbare stoffen en niet-milieugevaarlijke stoffen buiten
- opstelling inventaris
- valgevaarlijke aankleding ruimte
  - horizontaal aangebracht glas moet veiligheidsglas zijn of voorzien van wapening
  - horizontale toepassing textiel, folie of papier, onderspannen met metaaldraad
- voorkomen van belemmering en hinder
- logboek waarin alle onderwerpen uit deze lijst zijn vermeld

## BIJLAGE 2 (BRAND)VEILIG DE (GROTE) VAKANTIE DOOR EN HET JAAR UIT<sup>1</sup>

*In de checklist staan tien eenvoudig te realiseren maatregelen waarmee scholen het brandpreventieniveau tijdens schoolvakanties en rond de jaarwisseling aanmerkelijk kunnen verbeteren.*

1. Ruim 50% van de buitenbranden ontstaat in een afvalcontainer. Daarom: **geen (afval)containers plaatsen tegen de buitengevel.**  
Verreweg de beste oplossing is om afvalcontainers in de vakantieperiode en rond de jaarwisseling in een afgesloten ruimte te plaatsen. Mocht dit niet mogelijk zijn dan **minimaal 10 meter uit de gevel plaatsen.**  
De (afval)containers die buiten blijven staan, dienen dan met ketting en slot te worden beveiligd tegen verplaatsing.
2. Alle andere brandbare buitenopslag, zoals papiercontainers, ruim voor de vakantie verwijderen.
3. Controleer of uw inpandige brievenbus van brandveilig metaal is gemaakt. Is dit **niet** het geval, blokkeer dan de klep van de brievenbus in deze periode. Laat de post vasthouden tot na de vakantie.
4. Om de kans op inbraak te verkleinen dienen alle deuren, ramen en bovenlichten goed te zijn afgesloten. Maak iemand verantwoordelijk voor een sluitronde.
5. Zorg dat de inbraakdetectoren vrij 'zicht' hebben, zodat de installatie indringers direct kan signaleren.
6. Zorg dat de buiten- en terreinverlichting goed functioneert om de zichtbaarheid van ongewenste bezoekers te vergroten. De verlichting 's nachts laten branden als een effectief hekwerk om de hele school (minimaal 1,8 meter hoog, inclusief overklimbeveiliging) ontbreekt.
7. Sluit eventuele hekwerken goed af om ongewenste bezoekers/(brom)fietsen te weren.
8. Maak voor de periode goede afspraken over het beheer, alarmopvolging, toezicht en melden van incidenten met de buurt, ouders, wijkagent en leerkrachten.
9. Repareer zichtbare (brand)schade. Aanwezige schade geven vandalen een impuls om het nog een keer te proberen.
10. Losse (brandbare) bouwmaterialen van een bouwplaats direct in de nabijheid van het gebouw verwijderen (inclusief losse straatstenen en dergelijke). Deze materialen kunnen worden gebruikt bij inbraakpogingen, vandalisme en brandstichtingen. Als dat niet mogelijk is, moet het bouw materiaal worden opgeslagen achter een effectief en degelijk afgesloten hekwerk. De aannemer is aan te spreken op deze verantwoordelijkheid.

---

<sup>1</sup> Bron: Willis, schoolvakantie 2009

## CENTRUM VOOR CRIMINALITEITSPREVENTIE EN VEILIGHEID

Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid is hét centrum dat kennis en samenhangende instrumenten ontwikkelt en implementeert om de maatschappelijke veiligheid te vergroten. Het CCV stimuleert samenwerking tussen publieke en private organisaties om criminaliteit integraal terug te dringen en vormt een schakel tussen beleid en praktijk.

Het CCV heeft o.a. volgende instrumenten en regelingen in beheer:

- Keurmerk Veilig Ondernemen
- Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan
- Politiekeurmerk Veilig Wonen

Het CCV richt zich op instanties, instellingen en brancheorganisaties en niet op burgers of individuele ondernemers.

De stichting Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid is een initiatief van het Ministerie van Justitie, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie, het Verbond van Verzekeraars, werkgeversorganisatie VNO-NCW, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Raad van Hoofdcommissarissen.

Directeur: Mw. mr. drs. I.M. Haisma

adresgegevens  
Jaarbeursplein 17  
3521 AN Utrecht  
Postbus 14069  
3508 SC Utrecht

tekst  
ir. Jan Sterk, preventiedeskundige  
(eind)redactie: Caroline van Amerongen Teksten

uitgave  
Het CCV

Utrecht, september 2009